

OKUPI EKIPU

PRIRUČNIK O UČENIČKOM PARLAMENTU

Priručnik predstavlja dio projekta "Okupi ekipu", koji je implementiran od strane NVO Juventas, a finansijski podržan od strane Balkanskog fonda za demokratiju.

SADRŽAJ

1. UVOD 2

2. VAŽNOST POSTOJANJA UČENIČKIH PARLAMENTA 5

- Zakoni, strategije i ostala važna dokumenta 8
- Način formiranja učeničkog parlamenta 11
- Kako motivisati učenike/ce za uključivanje u rad učeničkog parlamenta? 14
- A čime se bavi učenički parlament? 18

3. KOMUNIKACIJA UČENIČKOG PARLAMENTA 23

- Saradnja učeničkog parlamenta sa drugim parlamentima, omladinskim organizacijama, Unijom srednjoškolaca i institucijama 28
- Saradnja među učeničkim parlamentima 28
- Saradnja sa omladinskim organizacijama (nevladinim organizacijama) 29
- Saradnja sa Unijom srednjoškolaca Crne Gore 29
- Saradnja sa državnim institucijama 30

4. PREGLED SITUACIJE U CRNOJ GORI U VEZI SA DJELOVANJEM UČENIČKIH PARLAMENTA 31

- Gimnazija „30. septembar“- Rožaje 31
- Srednja mješovita škola “Bećo Bašić” – Plav 32
- Gimnazija „Miloje Dobrašinović” - Bijelo Polje 32
- Srednja mješovita škola „Danilo Kiš” – Budva 33
- Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić” – Podgorica 33
- Učenički parlamenti u regionu 35

5. LISTA SREDNJIH ŠKOLA U CRNOJ GORI I DRUGIH KORISNIH KONTAKATA ZA RAD UČENIČKIH PARLAMENTA 39

6. ANEKSI 55

- Aneks I: Primjer izvještaja o sastanku 56
- Aneks II: Primjer dopisa medijima 57
- Aneks III: Primjer poziva na saradnju 58
- Aneks IV: Primjer zahtjeva za sponzorstvo 59

- Završne riječi autora 60
- O projektu 61
- O Juventasu 62

UVOD

Dragi naši,

Ovaj Priručnik je kreiran u namjeri da vam pruži neophodne informacije vezane za postojanje i funkcionisanje učeničkih parlamenata. Učenički parlament predstavlja tijelo sačinjeno od učenika svih odjeljenja jedne srednje škole. Dakle, učenički parlament činite svi vi. On vam omogućava da aktivno učestvujete u životu i dešavanjima u svojoj školi, ali i da budete aktivni u svojoj zajednici. Biti aktivan u nekom društvu vodi ka sticanju novih znanja i vještina, mijenjanju svijesti, sticanju prijatelja, poboljšanju kvaliteta života, jačanju ličnog integriteta. Aktivizam ističe ono najbolje u čovjeku, jer nas usmjerava da promislimo o dešavanjima koja nas okružuju, daje nam ideje za unapređenje stanja, a onda nam daje snagu da istrajemo u svojim odlukama i uvodimo neke pozitivne promjene. Da li ste znali da u Crnoj Gori 21.4% ukupne populacije čine mladi ljudi uzrasta od 15 do 29¹ godina? Ovaj znatan procenat mladih vrlo jasno ukazuje da su mladi ljudi u Crnoj Gori ključ napretka i razvoja društva, ali i nosioci mnogih pozitivnih promjena. Ili, ako obratimo pažnju na neke podatke, možda bismo trebali biti...

Istraživanje koje je u aprilu 2013. godine sprovedla Agencija Damar, pokazuje da mladi Crne Gore najviše slobodnog vremena provode slušajući muziku, družeći se sa prijateljima i gledajući TV/ DVD². Tako 89% mladih u Crnoj Gori svakodnevno ili nekoliko puta nedjeljno gleda TV, svaki treći ispitanik nikada ne prisustvuje nekom kulturnom događaju, dok 43,7% se uopšte ne bavi fizičkim aktivnostima, ili se bavi tek par puta godišnje. Čak 43,4% anketiranih je odgovorilo da u posljednja tri mjeseca nije pročitao/pročitala ni jednu knjigu, dok je prosječno vrijeme koje mladi Crne Gore dnevno provode na društvenoj mreži Facebook - 2 sata i 31 minut. Sa druge strane, ovo istraživanje

1 Zavod za statistiku Crne Gore, Popis stanovništva Crne Gore, 2011. godina.

2 Istraživanje "Svakodnevica mladih u Crnoj Gori", Agencija za ispitivanje javnog mnjenja Damar, Podgorica, Crna Gora, april 2013. godine (istraživanje je sprovedeno u 9 crnogorskih opština (Podgorica, Nikšić, Cetinje, Bar, Ulcinj, H. Novi, Berane, Bijelo Polje i Pljevlja), na uzorku od 1000 mladih ljudi uzrasta od 15-24 godine).

daje i još dosta zanimljivih podataka, kao npr. da su mladi u Crnoj Gori jako druželjubivi - čak oko 80% ispitanika više voli da se druži sa drugim ljudima, nego da svoje slobodno vrijeme provodi sam (9,7%). Takođe, više od polovine ispitanika je izjavilo da svakodnevno razmišlja o poslu ili školi (54,7%), dok 48% mladih planira da jednog dana započne svoj biznis, a 67,3% ispitanih već sada ima svoju biznis ideju (plan).

Pitamo se: Da li nam navedeni podaci pokazuju da crnogorska omladina nije zainteresovana za aktivizam u društvu i napredak u obrazovanju ili karijeri? Mi svakako mislimo da je odgovor na ovo pitanje odričan, a izgrađene predrasude o omladinskom aktivizmu vidimo u nedovoljnoj motivisanosti i informisanosti o mogućnostima za aktivizam, kao i u nedovoljnoj podršci i povjerenju od strane starijih. Upravo iz tog razloga, kreirali smo ovaj Priručnik kao bismo vas što bolje informisali o samo jednoj mogućnosti kako da budete aktivni i uključite se u život svoje zajednice, a Priručnik će vam, nadamo se, biti vid podrške da svoje ideje, kreativnost i talente iskažete kroz aktivizam u učeničkom parlamentu svoje škole.

*VAŽNOST
POSTOJANJA
UČENIČKIH
PARLAMENATA*

Ako želimo da govorimo o učeničkim parlamentima kao tijelima putem kojih srednjoškolci i srednjoškolke u Crnoj Gori mogu da učestvuju u procesima donošenja odluka i da budu aktivni, onda ćemo krenuti od samog početka i objasniti šta znači termin „biti aktivan“, u nekom društvu. Profesor Ivan Vidanović je u svojoj knjizi „Rečnik socijalnog rada“ aktivizam objasnio na sledeći način:

„Aktivizam je planirano ponašanje da bi se postigli socijalni ili politički ciljevi kroz aktivnosti kakve su podizanje svesti, stvaranje koalicija, vođenje političkih kampanja, proizvodnja propagandnog materijala, stvaranje publiciteta, kao i preduzimanje drugih akcija kako bi se uticalo na socijalne promene. Socijalni rad u zajednici posebno stimuliše razvoj onih oblika aktivizma koji stimulišu promene i utiču na poboljšanje uslova života, posebno marginalnih grupa i ugroženih pojedinaca. Uslov za to je samoorganizovanje pojedinaca i grupa. U zavisnosti od konteksta vremena i društvene sredine, reč aktivizam dobija različite prizvuke. Aktivista/aktivistkinja je pojedinac/ pojedinica koji se bavi aktivizmom, a čije akcije imaju za cilj socijalnu promenu. Aktivisti posvećeni društvenim promenama su obično u jednoj oblasti više angažovani nego u drugoj, pa tako postoji: mirovni aktivizam, ekološki aktivizam, feministički aktivizam itd³.“

Učenički parlamenti su tijela preko kojih možemo da utičemo i mijenjamo. Putem njih možemo da se aktiviramo i učestvujemo. Putem učeničkog parlamenta možemo da učimo i sarađujemo. U njima možemo da stičemo prijatelje i doživimo lijepe trenutke, i što je možda i najbitnije – u njima možemo da stvaramo.

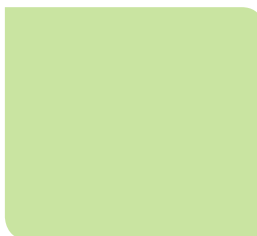
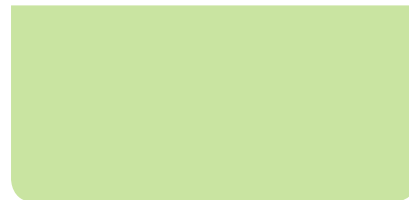
U ovom objašnjenju, nama je najviše privukla pažnju riječ „promjena“. Sve što radimo u životu ima neki svoj cilj i teži određenoj promjeni u odnosu na postojeće stanje. Stičemo prijatelje da bismo ispunili i oplemenili svoj društveni život, idemo u školu da bismo stekli znanje, kasnije se trudimo da unovčimo to znanje i da se zaposlimo i radimo da bismo poboljšali svoj život i živote

3 "Rečnik socijalnog rada", Ivan Vidanović, Beograd: I. Vidanović: Udruženje stručnih radnika socijalne zaštite Srbije: Asocijacija centara za socijalni rad Srbije, 2006 (Beograd:Tiro-erc)

drugih, i tako u krug. Svaki naš postupak ima svoju svrhu. Isto tako stvari stoje sa školom i učeničkim parlamentima. S obzirom da u školskoj sredini provodimo dosta kvalitetnog vremena, za nas kao učenike/ce škole jako je važno sve što se može dovesti u vezu sa školom: nastavni program, izgled škole, društvo, odnos sa profesorima, vannastvane aktivnosti, način rješavanja problema, opremljenost učionica, ekskurzija i sigurno još mnogo toga. Zato nam je važno da se aktivno uključimo u školski život i interesujemo u vezi sa svim onim što nas dotiče ili posebno zanima.

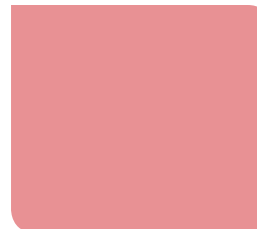
Učenički parlamenti su tijela preko kojih možemo da utičemo i mijenjamo. Putem njih možemo da se aktiviramo i učestvujemo. Putem učeničkog parlamenta možemo da učimo i sarađujemo. U njima možemo da stičemo prijatelje i doživimo lijepe trenutke, i što je možda i najbitnije – u njima možemo da stvaramo.

Nadamo se da će sadržaj ovog Priručnika koji je namjenjen TEBI na pravi način objasniti kako možeš da utičeš, mijenjaš, aktiviraš se, učestvuješ, učiš, sarađuješ, stičeš prijatelje i doživiš lijepe trenutke. Priručnik je tu da informiše, a na tebi je da SE UKLJUČIŠ.

*Kaži mi i ja ću zaboraviti.
Pokaži mi i možda ću se sjetiti.
Uključi me i ja ću razumjeti.*

Konfučije

Zakoni, strategije i ostala važna dokumenta

Nezavisno od toga da li spadate u grupu onih koji nikada nisu čuli za učenički parlament, ili ste ipak u grupi onih koji odavno učestvuju u njegovom radu i aktivnostima, smatramo da je korisno da budete informisani o nekim bitnim stvarima koje su vezane za učeničke parlamente u našoj zemlji. Na taj način možete sami prosuditi da li vam angažovanje u jednom ovakvom tijelu djeluje interesantno ili ne.

*Samo postojanje
učeničkih parlamenata
u crnogorskim školama
uvedeno je 2002. godine
zakonom o Opštem
zakonu o obrazovanju i
vaspitanju Crne Gore.*

Samo postojanje učeničkih parlamenata u crnogorskim školama uvedeno je 2002. godine zakonom o Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju Crne Gore⁴. Članom 96 ovog dokumenta se navodi da:

- Učenici jednog odjeljenja obrazuju odjeljensku zajednicu,
- Učenici svih odjeljenja obrazuju učenički parlament,
- Ovlašćenja i način rada učeničkog parlamenta bliže se utvrđuju Statutom škole.

Napominjemo da se ranije za ovo tijelo koristio termin „zajednica učenika”, dok se od 2010. godine upotrebljava termin „učenički parlament”⁵. U Zakonu se navodi i to da predstavnici učeničkog parlamenta imaju pravo da učestvuju u radu stručnih organa škole kada se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za učenike (učenički standard, slobodne aktivnosti i slično).

Pored Zakona, postoje još neka dokumenta koja navode učeničke parlamente kao tijela koja su izuzetno važna za uključivanje mladih u procese donošenja odluka. Tako na primjer, prema *Nacionalnom*

⁴ Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju, Službeni list RCG, broj 64/02, dio XI, član 96.

⁵ Zakon o izmjenama i dopunama zakona o opštem obrazovanju i vaspitanju, Ministarstvo prosvjete i nauke Crne Gore, 2010. god.

planu akcije za mlade ⁶, „zajednica učenika” se obrazuje u osnovnoj školi radi razvijanja samostalnosti, jačanja discipline i odgovornosti za rad i uspjeh učenika, kao i njihove saradnje sa nastavnicima i organima škole. Prema *Strategiji građanskog vaspitanja i građanskog obrazovanja u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori*, smatra se da je jedna od aktivnosti primjene principa obrazovanja za demokratsko građanstvo na nivou škole i “promovisanje participacije učenika/ca u formama učeničkih zajednica”⁷. Važno je napomenuti i to da je tokom prošle 2012. godine započeta izrada Zakona o mladima, koji će biti završen do kraja 2013. godine. Takođe, nakon usvajanja Zakona o mladima, planirana je izrada novog Nacionalnog plana akcije za mlade (NPAM), tako da vjerujemo da će se ovim dokumentima još više ojačati zakonska regulativa uključivanja mladih u procese donošenja odluka.

⁶ Nacionalni plan akcije za mlade, Vlada Crne Gore, str 27, Podgorica, 2006. god.

⁷ Vlada Crne Gore, Strategija građanskog vaspitanja i građanskog obrazovanja u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori, 2007-2010, str. 36, Zavod za školstvo, Podgorica, 2007. god.

NAČIN
FORMIRANJA
UČENIČKOG
PARLAMENTA

Kod formiranja učeničkog parlamenta, bitno je istaći da se isti formira od predstavnika svih odjeljenja škole koji se biraju demokratskim putem od strane učenika/ca. Ukoliko u svojoj školi nemaš učenički parlament ili nijesi upoznat/a sa njegovim postojanjem, savjetujemo ti da se obratiš upravi škole (direktoru/ici, zamjeniku/ici, psihologu, pedagogu...). Ako u tvojoj školi ne postoji učenički parlament, imaš pravo da svoju ideju o osnivanju učeničkog parlamenta izneseš i sprovedeš u djelo. O načinima formiranja i funkcionisanja učeničkog parlamenta možeš se informisati putem ovog Priručnika i zajedno sa zainteresovanim učenicima/ama škole svoju želju o osnivanju predložiti upravi škole. Jedan od predloga demokratskog izbora predstavnika učeničkog parlamenta jeste da svako odjeljenje škole izabere svog predstavnika. Nakon toga, od izabranih predstavnika biraju se organi učeničkog parlamenta, takođe, demokratskim putem.

Učenički parlament može da ima predsjednika/icu, zamjenika/icu, sekretara/ku, osobu zaduženu za administraciju, finansije, odnose s javnošću itd. U suštini, ovlašćenja učeničkog parlamenta, njegov rad i tijela upravljanja bliže se određuju Statutom škole. Za primjer smo uzeli Statut mješovite škole⁸, u kome se nekoliko članova Statuta odnosi na regulisanje djelovanja učeničkog parlamenta. Članom 48. se kaže da „u cilju razvijanja inicijative, samostalnosti, discipline i odgovornosti učenika za uspjeh u savladavanju svih oblika obrazovno-vaspitnog rada, razvijanja osjećaja pripadnosti kolektivu i vlastite važnosti za funkcionisanje zajednice i poštovanja pravila školskog odnosno kućnog reda, u Školi se obrazuje Učenički parlament.”

Prema članu 49. pomenutog Statuta, uređuje se i način rada Učeničkog parlamenta, gdje se navodi sledeće:

⁸ Statut JU mješovite škole, Ministarstvo prosvjete i sporta Crne Gore, 2010. god.

- Učenički parlament radi i odlučuje na sjednicama.
- Sjednice Učeničkog parlamenta održavaju se po potrebi.
- Sjednice Učeničkog parlamenta saziva i njima rukovodi predsjednik Učeničkog parlamenta, kojeg bira Učenički parlament između predloženih kandidata.
- Predsjednik Učeničkog parlamenta se bira na period od jedne godine.
- Učenički parlament odlučuje većinom prisutnih članova.
- Učenički parlament, po pravilu, odlučuje javnim glasanjem, osim u slučajevima propisanim Zakonom, ili kada se za takav način odlučivanja izjasni više od polovine prisutnih članova.
- Organizacija i način rada Učeničkog parlamenta bliže se uređuje pravilima Učeničkog parlamenta.

I na kraju, članom 50. Statuta, bliže se uređuju ovlašćenja Učeničkog parlamenta, pa je tako Učenički parlament ovlašten da:

- učestvuje u pripremi uputstva o pravima i obavezama učenika;
- iskazuje mišljenje o radu nastavnika i stručnih saradnika i prosljeđuje;
- podnosi prigovor u vezi sa obrazovno-vaspitnim radom u Školi;
- učestvuje u oblikovanju sadržaja stručnih ekskurzija i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada;
- učestvuje u održavanju i uređivanju školske sredine, estetskog i higijenskog uređenja Škole;
- učestvuje u organizovanju i pripremi školskih svečanosti, priredbi, likovnih i drugih izložbi i sl;
- učestvuje u akcijama solidarnosti, sakupljanja sekundarnih sirovina i uređenja okoline;
- ima i druga ovlašćenja, u skladu sa zakonom i Statutom.

Ono što smatramo da je jako važno za uključivanje mladih u procese donošenja odluka predstavlja još jedna odredba Statuta koja kaže da predstavnici Učeničkog parlamenta imaju pravo da učestvuju u radu stručnih organa Škole kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za učenike (učenički standard, slobodne aktivnosti itd). Ukoliko u vašoj školi ne postoji učenički parlament, a vi ste zainteresovani za njegovo osnivanje, predlažemo vam da na početku školske godine porazgovarate o vašoj ideji sa upravom škole i krenete u njeno realizovanje.

Ukoliko u vašoj školi ne postoji učenički parlament, a vi ste zainteresovani za njegovo osnivanje, predlažemo vam da na početku školske godine porazgovarate o vašoj ideji sa upravom škole i krenete u njeno realizovanje.

Kako motivisati učenike/ce za uključivanje u rad učeničkog parlamenta?

*Želiš da imaš pravo glasa u školi?
Da budeš dio pravednog, dobrog školskog
uređenja?
Da tvoje mišljenje čuje direktor, profesori
i uprava škole?
Da učestvuješ u svim odlukama vezanim
za školu?
Da si koristan sebi i drugima?*

Svjesni smo da nekada može biti teško motivisati učenike za učešće u radu učeničkog parlamenta. Gore navedena pitanja su samo neki od razloga zašto svojim učešćem učenici treba da doprinesu radu učeničkog parlamenta i jačanju ličnog aktivizma.

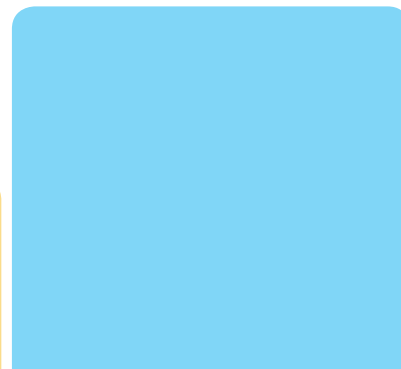
Glavnu ulogu u podizanju svijesti o ideji učeničkog parlamenta ima sam *učenički parlament*. On ima zadatak da motiviše učenike/ce da učestvuju u radu parlamenta, a sada ćemo objasniti i na koji način. Najbitnije je da članovi učeničkog parlamenta budu pouzdane osobe, komunikativne, aktivne na različitim poljima i uvijek spremne na saradnju. Oni prate sva dešavanja u školi, a konstantnom komunikacijom sa ostalim učenicima uviđaju njihove potrebe i interesovanja. Svakako, učenički parlament ne može sam da sprovodi sve školske aktivnosti ili da rješava sve probleme učenika/ca, zbog čega je veoma važno da ima podršku svih ostalih učenika/ca škole.

Motivaciju učenika za učešće u učeničkom parlamentu možete početi manjim školskim akcijama, ali i npr. sastancima sa ostalim učenicima/ama škole. Na sastanku, članovi učeničkog parlamenta trebaju pojasniti šta je to učenički parlament, kako funkcioniše, zbog čega je važno da postoji i koje su to prednosti koje on pruža srednjoškolcima/kama. Takođe trebaju objasniti smisao zajedničkog rada svih članova učeničkog parlamenta i težnju da riješavaju probleme u školi, doprinose njihovom boljem školskom životu i radu.

Naredni korak može predstavljati sazivanje redovnih sastanka učeničkog parlamenta, kojem prisustvuju svi učenici/ce zainteresovani za članstvo u učeničkom parlamentu. Ne bi trebalo da vas zabrine ukoliko odziv učenika/ca bude mali, jer je to u početku sasvim očekivano. Znajte da oni koji su došli su zainteresovani i spremni za rad i saradnju. Za početak je dovoljno da radite sa njima i da zajedno ostvarite dobre rezultate, koji neće ostaviti ravnodušnim ni ostale učenike koji na samom početku nisu pokazali interesovanje za učenički parlament. Učestvovanjem

Učenički parlament ne može sam da sprovodi sve školske aktivnosti ili da rješava sve probleme učenika/ca, zbog čega je veoma važno da ima podršku svih ostalih učenika/ca škole.

Bitno je da znate da koristite svoja prava koja posjedujete kao učenik/ca svoje škole, a sa njima ćete se najbolje upoznati kroz učešće u učeničkom parlamentu.

u radu učeničkog parlamenta, shvatićete da biti srednjoškolac/ka ne znači samo ići u školu, učiti, dobijati ocjene ili družiti se sa prijateljima, već da postoji još mnogo drugih segmenata života u školi koje možete iskoristiti, naučiti nešto iz njih, a istovremeno se i dobro zabaviti. Bitno je da znate da koristite svoja prava koja posjedujete kao učenik/ca svoje škole, a sa njima ćete se najbolje upoznati kroz učešće u učeničkom parlamentu.

Kao član/ica učeničkog parlamenta svojim ličnim aktivizmom u parlamentu možete biti odličan primjer mlađim generacijama. Kada imate neku ideju, zašto da dozvolite da ostane samo na tome?! Zar nije bolje da istu podijelite sa vršnjacima i krenete u osmišljavanje idejnog rešenja? Na taj način sebe izdvajate od okoline, jer sami postajete primjer aktivnih mladih osoba. Koliko ste samo puta poželjeli da upoznate mlade iz drugih zemalja, da vidite kako oni uče, kako razmišljaju i djeluju na polju omladinske politike? Učešće u radu učeničkog parlamenta je dobra prilika za tako nešto. Što je veće vaše učešće i aktivizam, rad je bolji i obezbjeđuje dobre uslove funkcionisanja, saradnje sa drugim parlamentima u gradu, državi ili u drugim zemljama. Zašto da u svojoj školi sportsko dešavanje gledate ili učestvujete u njemu samo na času sporta? Učenički parlament vam nudi mogućnost da u okviru njegovih aktivnosti možete organizovati takvo dešavanje. Koliko puta ste samo zažmurili na nasilje među vršnjacima, od nekog straha, neinteresovanja? Vrijeme je da i tome pristupite kolektivno, i da svaku situaciju riješite na pravi način. Na primjer, možete napraviti sportsko dešavanje u školi pod sloganom "Sportom protiv nasilja" i na taj način početi da uspostavljate nove obrasce ponašanja u školi koji će biti na čast svima. Pored navedenog, uzimanjem učešća u radu parlamenta razvijate bolji polazaj učenika na relaciji profesor/ica-učenik/ca, imate slobodu davanja mišljenja na njihov rad, kao i iznošenja svog mišljenja i

sugestija. Dobijate mogućnost da štitite svoja prava i prava svojih vršnjaka. Shodno tome, zašto se upravo tvoj glas ne bi čuo i doprinio boljem radu škole? Odlična komunikacija sa upravom škole kojoj parlament postaje bitan saradnik jeste još jedna izvanredna prednost. Sve propuste koje smatrate da su napravljeni u školi, među generacijom, a koje direktor ne može da uoči, imate mogućnost da predložite i rješavate na najbolji način, u korist svih. Imate priliku da život u školi učinite zanimljivijim i da se u njemu čuje vas glas. Učenički parlament je izuzetno važan segment svake srednje škole, gdje parlamentarci aktivno učestvuju u svim događanjima vezanim za školu. Promjene i ideje su dio vas, a sa malo entuzijazma steći ćete status srednjoškolca, ali ne bilo kakvog, već srednjoškolca koji mijenja i koji svoje pravo glasa može i da iznese.

Uzimanjem učešća u radu parlamenta razvijate bolji položaj učenika na relaciji profesor/ica-učenik/ca, imate slobodu davanja mišljenja na njihov rad, kao i iznošenja svog mišljenja i sugestija. Dobijate mogućnost da štitite svoja prava i prava svojih vršnjaka.

A čime se bavi učnički parlament?

Ovaj odjeljak Priručnika posvetili smo aktivnostima učeničkog parlamenta.

Kao savjestan/a učenik/ca škole koju pohađaš, smatraš da su u tvojoj školi potrebne promjene: u radu profesora, u njihovom ophođenju prema nastavi, učenicima, ili u učeničkom ponašanju. Želiš da u svojoj školi osim klasične nastave dobiješ vrijeme i prostor za vannastavne aktivnosti i kreativne akcije. Ukoliko hoćeš da mijenjaš svoju školu na bolje i da imaš pravo glasa u njoj, upravo sve navedeno jeste predmet rada učeničkog parlamenta.

U savremenom dobu naučnog, tehnološkog razvitka, učenje u školi treba da predstavlja zadovoljstvo. Škole su uglavnom solidno opremljene, posjeduju kvalitetan nastavni kadar i njeguju dobru komunikaciju između učenika i profesora. Ipak, većina njih se susreće sa raznim problemima koje upravo škole same ne mogu riješiti. Učenički parlament se javlja kao odlično rješenje u prevazilaženju mnogih problema u školi. Učenici pretežno nisu spremni da se suoče sa nedaćama na koje nailaze u školi, neki od njih pomoć traže kod roditelja, razrednog starješine ili društva, dok neki ne pokušavaju da

Kao učenici najbolje razumijete potrebe svojih vršnjaka, a kad je već tako, učešćem u radu parlamenta vi dobijate mogućnost da svoje potrebe predložite profesorima i upravi škole. Imate mogućnost da kroz vid demokratske kulture ostvarite prava svih učenika škole.

se sa problemima suoče i izbore. Upravo takve vrste situacija može da rješava učenički parlament. Kao članovi učeničkog parlamenta rješavate probleme između profesora i učenika. Problem nerazumijevanja profesora prema učeničkim potrebama, nepravilno ocjenjivanje znanja učenika (subjektivnost, nerealnost, nacionalizam itd), bilo koji vid omalovažavanja ili maltretiranja učenika, sve su to problemi na koje učenički parlament može, mora da utiče i riješi. Kao učenici najbolje razumijete potrebe svojih vršnjaka, a kad je već tako, učešćem u radu parlamenta vi dobijate mogućnost da svoje potrebe predložite profesorima i upravi škole. Imate mogućnost da kroz vid demokratske kulture ostvarite prava svih učenika škole. Komunikacijom i savjetovanjem sa profesorima, medijacijom između učenika i nastavnika, ukazivanjem na greške koje vi kao učenici primećujete u njihovom radu i smatrate da ste oštećeni, najbolji su način da dođete do povoljnog rješenja situacije. Ukoliko ovaj način rješavanja problema ne rezultira pozitivnim ishodom po sve uključene strane, onda imate mogućnost da zatražite pomoć od direktora škole ili nastavničkog vijeća koji će sigurno rado izaći u susret ukoliko su primjedbe realne i zasnovane na argumentima. Još jedan, nažalost sve veći problem sa kojim se škole suočavaju, predstavlja vršnjačko nasilje u školi. Upravo je to još jedan od zadataka kojim se bavi učenički parlament. Vi kao članovi parlamenta možete da pomognete u otkrivanju uzroka nasilja među vršnjacima i da pokušate da utičete na njegovo iskorijevanje. Imate mogućnost, ali i obavezu da objasnite drugu ili drugarici koji su žrtve nasilja da uvijek mogu da potraže pomoć i podršku učeničkog parlamenta.

Želite da vaša škola ima više kulturnih, zabavnih ili sportskih dešavanja, imate ideju kako to da realizujete ili samo želite nešto takvo kao vid promjena na bolje u vašoj školi? Želite da organizujete uređivanje školskog dvorišta, opremanje biblioteke ili organizovanje školske manifestacije? Učenički parlament je idealno rješenje da predložite svoju ideju i da ih u saradnji sa ostalim učenicima i direktorom/icom razmotrite i krenete u realizaciju. Pri tom, učenički parlament je dužan da u svoj rad uključi sve učenike koji to žele, bez obzira na njihove raznolikosti i da samim tim obezbjedi mogućnost kolektivnog odlučivanja. Zato ne smijemo zaboraviti da napomenemo još i ovo:

Učenički parlament je idealno rješenje da predložite svoju ideju i da ih u saradnji sa ostalim učenicima i direktorom/icom razmotrite i krenete u realizaciju.

Učenički parlament je dužan da u svoj rad uključi sve učenike koji to žele, bez obzira na njihove raznolikosti i da samim tim obezbjedi mogućnost kolektivnog odlučivanja.

- Učenički parlament treba da podstakne učešće roditelja u radu škole (putem Savjeta roditelja).

- Učenički parlament treba da se stara o redovnom obavještanju svih učenika/ica o svim događajima vezanim za školski život.

- Učenički parlament treba imati uvid u sjednice nastavnčkog i odjeljenskog vijeća i tako pratiti rad profesora, uspijeh i vladanje učenika.

Većim dijelom upoznali smo vas sa predmetom rada učeničkog parlamenta, ali to je samo dio onoga što vas čeka. Predmet rada je sve ono što smatrate da je u vašoj moći da riješite, realizujete, a što je u cilju poboljšanja kvaliteta školskog života.

KOMUNIKACIJA
UČENIČKOG
PARLAMENTA

Da bi učenički parlament postojao i kvalitetno funkcionisao, osim potrebe i dobre volje učenika neophodna je dobra komunikacija i saradnja unutar učeničkog parlamenta, ali isto tako i sa upravom škole (direktorom, pedagogom, psihologom, sekretarom).

Komunikacija među članovima učeničkog parlamenta je jako važna iz prostog razloga jer vi činite jedan tim ljudi, čiji uspjeh i rezultati zavise u velikoj mjeri od vaše međusobne komunikacije. Iz tog razloga je bitno da se redovno sastajete, vodeći računa o slobodnom vremenu svih članova, kao i da vrijeme provedeno na sastancima što bolje iskoristite, tj. da pričate o svemu što se tiče vašeg učeničkog parlamenta. Komunikacija među vama se može odnositi na npr. otvoreni razgovor o problemima, na slobodno iznošenje ideja i predloga, na pravilno prenošenje informacija, kao i na dobru podjelu uloga i zadataka u vašem timu. Mimo sastanaka učeničkog parlamenta, kao odličan način komunikacije među članovima učeničkog parlamenta (ali i sa drugim akterima) pokazale su se mail i Facebook grupe, koje su vrlo pogodne za prenošenje informacija većem broju ljudi, kao i za slanje dokumenata ili fotografija. Još jedna pogodnost ovakvih grupa kao odličnog kanala komunikacije jeste što zahvaljujući njima štedite svoj budžet (telefonski račun najviše) i vrijeme koje biste potrošili na npr. pozivanje dvadesetoro ljudi koje trebate obavijestiti o nekom događaju.

Neophodnost da škole imaju učeničke parlamente uglavnom dođe do izražaja kada se desi neki problem koji škola ne može da riješi bez pomoći učenika/ca. Kada se pravi statistika urađenog od strane učenika za dobrobit škole, opet se javlja učenički parlament kao idealno rješenje.

Direktor/ica kao osoba koja vodi poslove i rukovodi školom, dominantan je faktor kad je u pitanju bolji rad učeničkog parlamenta. Stoga je poželjna dobra komunikacija učeničkog parlamenta sa direktorom/icom škole, kao i sa cjelokupnom školskom upravom. Ukoliko smatrate da je potrebno, možete pozvati direktora/icu škole na sastanak učeničkog parlamenta, što može biti jedan od koraka ka direktnom plasiranju vaših potreba i zamjerki, odnosno konstruktivnih predloga za bolji rad škole. Iznošenje problema ili ideja u prisustvu direktora/ice škole, mnogo je lakši način za njihovo rješavanje i sprovođenje! Na taj način omogućavate direktoru/ici da uspostavi bolju komunikaciju sa učenicima i da bude redovno obavješten/a o svim događajima u školi.

Pravo prisustva predsjednika/ice parlamenta sjednicama nastavničkog i odjeljskog vijeća kada se razgovara o temama koja su od interesa za učenike, takođe je veoma bitno za dobro funkcionisanje učeničkog parlamenta i poboljšanje samog uvida u rad profesora, ali i ponašanja i uspjeha učenika. Ranije je učenički parlament imao viša prava, npr. imao je pravo da učestvuje u procesu biranja/razrješenja direktora škole, ali je ova odredba uklonjena poslednjim izmjenama Opšteg zakona o vaspitanju i obrazovanju 2010. godine. Ipak, ostale navedene mogućnosti koje vam nudi učenički parlament, a koje se postižu dobrom komunikacijom i saradnjom, možete iskoristiti na pravi način i sprovoditi brojne aktivnosti usmjerene ka dobrobiti učenika.

Saradnja sa pedagogom/icom ili psihologom/škinjom škole takođe je podjednako bitna, kao i sve gore navedene vrste saradnje. Sam rad ovih stručnih lica može se podijeliti u više oblasti: planiranje i programiranje aktivnosti, rad i razgovor sa učenicima, savjetovanje, itd... Pomoć jedne stručne osobe u svim projektima parlamenta svakako je vrlo značajna, posebno u smislu lakše realizacije ideja i prevazilaženja problema na koje budete nailazili.

Poželjna je dobra komunikacija učeničkog parlamenta sa direktorom/icom škole, kao i sa cjelokupnom školskom upravom

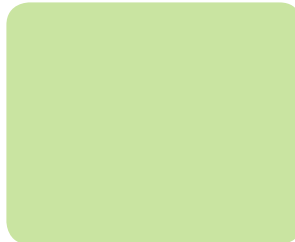
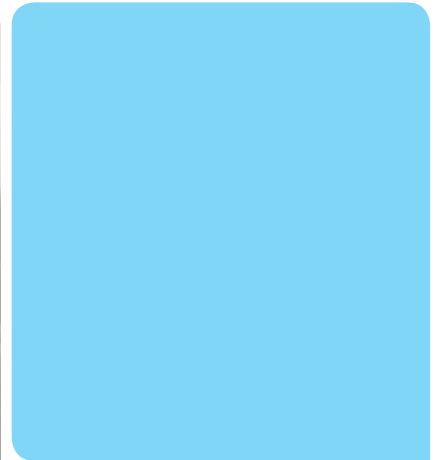
Pravo prisustva predsjednika/ice parlamenta sjednicama nastavničkog i odjeljskog vijeća kada se razgovara o temama koja su od interesa za učenike

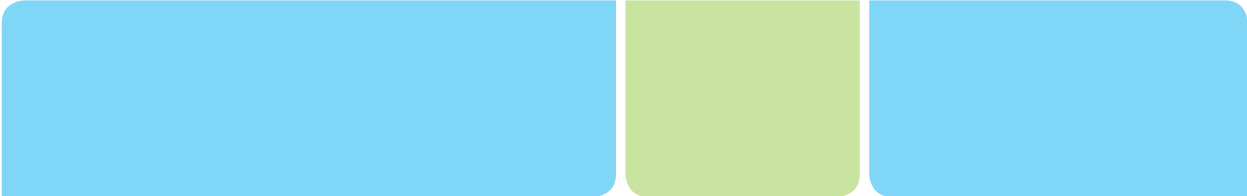
Izvodimo zaključak da učenički parlament kao zakonski formalna institucija, treba imati dobru komunikaciju na svim nivoima. Ako ste otvoreni za saradnju, spremni da uvijek suočite nadležne sa problemima i da im izložite svoje ideje i projekte, samo na taj način možete funkcionisati na uspješan i djelotvoran način.

Dodatni savjeti:

Obavještenja o sastancima učeničkog parlamenta možete istaći na oglasnoj tabli škole, pročitati ih putem školskog razlasa ili postaviti ih na Facebook grupi učeničkog parlamenta (UP). Dobro informisanje članova parlamenta pokazuje vašu posvećenost u njegovom razvijanju i napredovanju. Takođe, dobro je i da na sastancima učeničkog parlamenta vodite zapisnik, koji ćete nakon sastanka dostaviti svim članovima parlamenta. Na taj način će svi članovi znati šta su čija zaduženja i koji su naredni koraci UP-a. Bitno je da zapisnik pošaljete i onima koji su bili spriječeni da prisustvuju sastanku, kako bi svi članovi parlamenta bili pravilno informisani o svim novostima UP-a. Važno je da budete otvoreni za sugestije svih učenika/ca škole, ne samo onih koji pripadaju parlamentu.

Saradnja učeničkog parlamenta sa drugim parlamentima, omladinskim organizacijama, Unijom srednjoškolaca i institucijama

Rad i napredovanje učeničkog parlamenta umnogome zavisi od njegove otvorenosti za saradnju i razmjene mišljenja i iskustava sa drugim tijelima. Ovo poglavlje posvetili smo značaju saradnje učeničkog parlamenta sa svim značajnim strukturama i malim savjetima kako da ta saradnja bude što djelotvornija.

Saradnja među učeničkim parlamentima

Posjete drugim školama i njegovanje kolegijalnosti sa članovima parlamenata tih škola su veoma bitne u radu jednog učeničkog parlamenta. Neke vrste projekata, kao što su organizovanje predstava, školskih priredbi, sportskih ili debatnih takmičenja, nekada je mnogo bolje i zanimljivije realizovati u saradnji sa nekom drugom školom, odnosno sa njenim učeničkim parlamentom. Na taj način podstičete učenike/ce kao mlade ljude da razmjenjuju mišljenja, stavove, ideje, kreativnost i vještine. Stvara se mogućnost da zajedničkim trudom i zalaganjem dođete do cilja. Vaše ili posjete drugih škola i njihovih učeničkih parlamenata, upoređujete rad, uslove istih i na taj način saznajete kako da unaprijedite rad vašeg parlamenta. Ovakav vid saradnje definitivno dovodi do zanimljivijeg djelovanja učeničkih parlamenata, novih društvenja i većih rezultata. Zajedno možete djelovati i u cilju izmjena školskih politika u smislu postizanja većeg kvaliteta obrazovanja.

Saradnja sa omladinskim organizacijama (nevladinim organizacijama)

Saradnja sa nevladinim organizacijama koje se bave omladinskim pitanjima je dobra šansa da naučite nešto novo, da putujete sa svojim vršnjacima ili da na primjer dođete do novčanih sredstava i realizujete neki zahtjevniji projekat. U tom smislu, NVO Juventas, recimo, predstavlja omladinsku organizaciju koja se bavi jačanjem omladinske politike na nacionalnom nivou, a takođe kroz svoje projekte jačanja kapaciteta i rada učeničkih parlamenata, vrši obuku učenika/ca srednjih škola o pisanja prijedloga projekata. Nakon takve obuke, osposobljeni ste da svoje ideje pretočite u riječi i konkurišete na otvorenom pozivu za projekte. Sa druge strane, imate i još jednu mogućnost. S obzirom da projekti učeničkih parlamenata pretežno nisu visokobudžetni, često za njihovu realizaciju nekad nisu potrebni donatori, već se projekat može realizovati uz pomoć manjeg novčanog sponzorstva ili u vidu materijala koji je neophodan za realizaciju projekta (knjige, pribor, prostor za rad). U biti, potrebna je dobra ideja. U tom slučaju možete tražiti sponzore ili npr. savjet od neke omladinske organizacije vezano za upućivanje na prave adrese, pomaganje oko pisanja zahtjeva za sponzorstvo ili poziva da vam održe predavanje o nekoj temi na volonterskoj osnovi (u zavisnosti od toga o kakvoj je ideji riječ).

Saradnja sa Unijom srednjoškolaca Crne Gore

U Crnoj Gori je u sklopu Juventasovog projekta „Participacija mladih, primjeri dobre prakse” osnovana Unija srednjoškolaca Crne Gore, kao doprinos jačanju aktivizma mladih u Crnoj Gori i njihovom učestvovanju u svim događajima, bitnim za njihovu sadašnjost, budućnost i razvoj uopšte. Na inicijativu troje aktivnih srednjoškolaca osnovana je Unija, što je još jedan primjer da dobra ideja uz volju i trud uvijek nađe put ostvarenja. Ovakvi primjeri dobre prakse u radu učeničkih parlamenata, obavezuju na saradnju učeničkih parlamenta i Unije srednjoškolaca Crne Gore, koja sada djeluje kao samostalna nevladina organizacija. Unija predstavlja još jedan korak naprijed u poboljšanju sadržine školskog života. Mogućnost razmjene učenika, sklapanja partnerstava sa drugim školama tj. parlamentima tih škola, ljetnjih kampova, seminara, treninga i svega onoga što mladim ljudima može biti zanimljivo i korisno! Preko predstavnika vašeg parlamenta u Uniji postajete dio jednog tima, tima mladih, savjesnih srednjoškolaca koji naporno žele da mjenjaju i budu dio promjena.

Osim NVO Juventas, u Crnoj Gori postoji veliki broj omladinskih organizacije koje se bave jačanjem omladinske politike na svim nivoima i koje sprovode veoma zanimljive i edukativne projekte orijentisane na mlade. Njihove kontakte možete naći u narednim poglavljima ovog Priručnika.

Saradnja sa državnim institucijama

Državne institucije, kao što su Ministarstvo prosvjete i sporta Crne Gore, Uprava za mlade i sport, Zavod za školstvo, lokalne kancelarije i savjeti mladih i za mlade, predstavljaju načine putem kojih učenički parlamenti mogu da pospješe svoj rad. Resor prosvjete i sporta podrazumijeva škole, učenike, nastavni kadar, a samim tim je i učenički parlament neodvojivi činilac niza. Ovakav vid saradnje uglavnom se vrši posredovanjem. U ovom slučaju posrednik biva direktor/ica, koji/a može da traži posjetu ministra školi, novčanu donaciju, prijem predstavnika parlamenta i tome slično. I ovdje moramo istaći da saradnju sa Ministarstvom možete ostvariti i nezavisno od direktora/ice škole. Praktikovanju samostalne saradnje pretežno se pribjegava kada su u pitanju problemi za koje ne nailazite na razumjevanje uprave škole. To su problemi kao što su neustupanje školske sale za neki sportski događaj, određivanje forme polaganja maturalnog ispita, itd. Apsolutno, svi problemi vezani za školu na koje uprava ne može ili ne želi da ponudi pomoć u rješavanju.

Takođe, ako u vašem gradu postoji Kancelarija ili Savjet za mlade, svakako treba ostvariti saradnju. Zaposleni koji rade u takvim tijelima puni su entuzijazma, ideja i što je najvažnije uvijek spremni da pruže pomoć. To znači da kada imate dobru ideju, nešto što će poboljšati školski život svih učenika u gradu, Kancelarija za mlade u tim slučaju može biti dobar saradnik.

Nadamo se da ste kroz ove primjere mogli da uvidite koliko šire učenički parlament može da djeluje od onoga što škola pruža. Naš savjet glasi da uvijek budete spremni na saradnju i nove ideje, jer u tom slučaju dobri i zanimljivi projekti sigurno neće izostati.

Dodatni savjeti:

Sledeće institucije i organizacije su se do sada pokazale kao dobri saveznici: Uprava za mlade i sport (Ministarstvo prosvjete i sporta), Zavod za školstvo, Forum mladi i neformalna edukacija, ADP Zid, NVO Prima, Djeca prije svega, ProActive, Da zaživi selo i mnogi drugi...

Pregled situacije u Crnoj Gori u vezi sa djelovanjem učeničkih parlamenata

Na mnogim seminarima i obukama održanim u svrhu jačanja kapaciteta učeničkih parlamenata, uvidjeli smo da veliki broj srednjih škola ima svoje učeničke parlamente. Neki od njih dobro funkcionišu, neki slabije, dok neke škole takvo tijelo nemaju. Radi preglednijeg uvida, izabrali smo nekoliko srednjih škola iz različitih crnogorskih opština, kao primjere dobre prakse rada učeničkog parlamenta.

Gimnazija „30. septembar”- Rožaje

Učenički parlament ove škole nastao je 2006. godine. Neizbježna potreba učenika da iskažu stav o svom statusu i školskim dešavanjima, oformila je ovo školsko tijelo. Aktivnim radom učenika u Parlamentu sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Pokretanje školskih sekcija (sekcije iz biologije, ekologije, informatike, likovne umjetnosti),
- Osnivanje Debatnog kluba (2007. godine),
- Formiranje novinarske sekcije,
- Pokretanje đачkog lista „Gimnazijalac”,

- Sprovođenje velikog broja humanitarnih akcija,
- Obilježavanje značajnih datuma (Dan borbe protiv HIV/AIDS-a, Dan borbe protiv pušenja, Dan borbe protiv nasilja...)
- Realizacija đачkog festivala “Gim-fest” 2012. godine, koji je okupio sve učenike škole. To je bila prilika da se predstave uspješni i talentovani učenici, kao i da se čuje glas mladih na temu njihovih problema.

Srednja mješovita škola “Bećo Bašić” – Plav

U cilju cjelovitog razvoja, motivisanja učenika, kao i u svrhu poboljšanja učeničkog života u školi 2007. godine oformljen je Učenički parlament u ovoj školi.

Na inicijativu parlamenta realizovane su sledeće aktivnosti:

- Održavanje predavanja o aktuelnim temama (ljudska prava, trgovina ljudima, alkoholizam, narkomanija, prevencija HIV/AIDS-a, itd),
- Obilježavanje značajnih datuma kao što su: Dan škole, Dan zaljubljenih, Dan borbe protiv nasilja nad ženama, Dan borbe protiv HIV/AIDS-a itd,
- Izrada plana o uređenju školskog dvorišta,
- Poboljšanje rada mliječnog restorana (u kome učenici gastronomskog smjera rade) u svrhu finansiranja školskih projekata od zarađenog novca.

Gimnazija „Miloje Dobrašinović” - Bijelo Polje

Učenički parlament ove škole formalno postoji od 2010. godine kada je i izražena potreba učenika da učestvuju u svim pitanjima vezanim za školu, pa i samim statusom učenika u školi. Danas je rad parlamenta na visokom nivou podržan od strane učenika i direktora škole. Neke od aktivnosti ovog Parlamenta su:

- Osnivanje novinarske sekcije,
- Pokretanje đачkog lista “Gimnazijalac”,
- Kviz znanja za treće razrede gdje su profesori sastavljali pitanja i koji predstavlja odličan primjer saradnje profesora i učenika van nastave,
- Osnivanje dramske sekcije,
- Realizacija predstave za sve tri gradske škole - događaj koji je okupio 300 ljudi koji su uživali u predstavi,

- Organizovanje debatnih i retoričkih takmičenja na nivou škole,
- Aktivna saradnja sa lokalnom Kancelarijom za mlade iz Bijelog Polja.
- Saradnja sa omladinskim organizacijama.

Srednja mješovita škola „Danilo Kiš” – Budva

U SMŠ „Danilo Kiš” iz Budve, Učenički parlament je osnovan 2010. godine. Za članove ovog parlamenta birana su po dva učenika iz jednog razreda, anonimnim glasanjem njihovih drugara. Nakon pokrenute akcije i izbora članova, formiran je Parlament i održana je prva sjednica na kojoj je prisustvovalo 72 poslanika.

Neki od ciljeva ovog Učeničkog parlamenta su:

- Podsticanje demokratizacije odnosa u školi i razvijanje demokratskih procedura;
- Razvijanje kritičnog odnosa prema društvenim fenomenima i događajima;
- Usmjeravanje ka pravim društvenim i civilizacijskim vrijednostima;
- Razvijanje kulture dijaloga, podsticanje tolerancije i razvijanje solidarnosti;
- Aktivno učešće u obrazovno-vaspitnim aktivnostima SMŠ „Danilo Kiš”;
- Razvijanje međunarodne saradnje.

Đački Parlament je pokazao svoju funkcionalnoti i humanost svojom prvom akcijom prikupljanja novca za ljude koji žive u teškim životnim uslovima. Akcija je uspješno završena i Parlament je tada pokazao svoju ozbiljnost i spremnost za dalji rad. Nažalost, nakon izvjesnog vremena, Parlament je počeo da slabi, a zainteresovanost učenika-parlamentaraca je bila sve manja. Stanje u Parlamentu se popravilo od 2012. godine, koja su predstavnici Učeničkog parlamenta učestvovali na Juventasovom seminaru posvećenom jačanju kapaciteta učeničkih parlamenta, pa su nakon seminara započeli projekat uređenja školske biblioteke.

Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić” – Podgorica

Učenički parlament ETŠ “Vaso Aligrudić” je aktivan poslednjih 6 godina. Najčešći vidovi njegovog angažmana ogledali su se u organizovanju sportskih turnira i velike, sad već tradicionalne, maturalne žurke koja se odvija u školskom dvorištu škole. Ovakav

trend se nastavio sve do 2012. godine kada je rad i angažovanje Učeničkog parlamenta podignut na jedan viši nivo. Sjednice učenickog parlamenta su održavane gotovo svake nedjelje i aktivno se raspravljalo o svim školskim problemima - počevši od odnosa sa profesorima, uređenja školskog toaleta i fiskulturne sale, pa sve do organizovanja izleta, ekskurzija, takmičenja i još mnogo čega. Učenički parlament se sastoji od predsjednika odjeljenja svih razreda škole. Na početku godine se bira predsjednik Parlamenta koji je zadužen za sazivanje sjednica Parlamenta po potrebi. Podršku Učeničkom parlamentu pruža pedagog, psiholog, sekretar, kao i direktor škole, sa kojima učenicki parlament ima izvanrednu saradnju. Učenički parlament broji 40 članova ali zbog različitih smjena na sjednicama je najčešće prisutno oko 20 članova. Ove godine, Učenički parlament je zadužen za organizovanje Državnog takmičenja u elektronici, što ujedno ukazuje na njegovu veliku ozbiljnost i posvećenost u radu.

Navedene škole smo pomenuli i opisali kao primjere dobre prakse za sve mlade koje interesuje članstvo u učeničkim parlamentima srednjih škola. One su učestvovala u projektima koje je NVO Juventas organizovao u cilju poboljšanja rada učeničkih parlamenata. Naravno, ovdje se priča o dobrim primjerima ne završava, jer se svojim dobrim radom mogu pohvaliti i učenički parlamenti srednjih škola iz Berana, Kolašina, Mojkovca, Podgorice, Nikšića, Tivta i ostalih crnogorskih gradova. Generalno gledano, učenički parlamenti srednjih škola u Crnoj Gori svake godine su sve bolji i bolji, što bitno utiče i na jačanje omladinske politike u našoj zemlji.

Učenički parlamenti u regionu

Slovenija
Bosna i Hercegovina
Republika Hrvatska
Srbija

Konsultovanje sa mladima je od izuzetnog značaja u identifikovanju njihovih potreba i problema sa kojima se svakodnevno susrijeću, a koje utiču na njih i njihovu socijalizaciju. Zemlje regiona naporno rade na polju podizanja opšteg stepena nivoa aktivizma mladih, polazeći od stanovišta da lični razvoj svakog pojedinca dovodi do razvoja cjelokupne zajednice. Veliki broj organizacija, neformalnih grupa, kancelarija za razvoj mladih i mnogih drugih, dokaz su da omladina posjeduje način kako da aktivno učestvuje u svim dešavanjima u društvu. Nacionalne strategije za mlade i akcioni planovi za njihovo sprovođenje, kao i lokalni akcioni planovi lokalnih kancelarija za razvoj mladih samo su neki od velikih koraka ka ubrzanju procesa stvaranja institucionalne brige o mladima.

Kao primjer dobre prakse iz regiona u organizovanom radu sa mladima izabrali smo Sloveniju. Omladinski centri u Celju, Mariboru, Velenju i Ptujju predstavljaju javne ustanove koje su osnovale opštine, kako bi adekvatno odgovorile na potrebe i izazove sa kojima se mladi susrijeću. U ovim centrima se mogu organizovati sastanci, seminari i drugi različiti događaji, odnosno apsolutno sve što je u svrhu jačanja omladinskog aktivizma. Ovakvi prostori su zaista neophodni za aktivno učešće mladih u bilo kojem vidu omladinskog rada.

Ovaj pregled nastavljamo sa Bosnom i Hercegovinom. Godine 2004. u Bosni i Hercegovini je donesen Zakon o srednjem obrazovanju, u kojem je pružena mogućnost učenicima da se organizuju u vijeća i da na taj način učestvuju u procesu poboljšanja obrazovanja. Da ne bi došlo do zabune, napominjemo da je *vijeće učenika* naziv za učenički parlament, koji se koristi u Bosni i Hercegovini. Imajući priliku da na seminarima razgovaramo sa učenicima iz bosanskih srednjih škola, postalo je evidentno da u nekim školama vijeća učenika sačinjava mali broj učenika, što je rezultat nedovoljne motivisanosti mladih za učestvovanje u njima. Opet, ovakva situacija ne predstavlja nerješivu prepreku, iz razloga što uvijek postoje oni učenici koji shvataju važnost djelovanja učeničkih parlamenata, odnosno vijeća učenika, i aktivno rade kako bi svoje ideje pretvorili u djelo i na taj način pokazali ostalim učenicima važnost postojanja ovakvog reprezentativnog tijela škole. Takav primjer daju srednje škole iz Rogatice, Sarajeva, Mostara, Foče, Kaknja, Bihaća, Jablanice.

Kada govorimo o stanju u Hrvatskoj, Nacionalno vijeće učenika Republike Hrvatske (NVURH) predstavlja najviše predstavničko tijelo učenika srednjih škola u Republici Hrvatskoj i djeluje na nivou države. Ono sprovodi veliki broj aktivnosti u cilju uspješnijeg rada učeničkih parlamenata na nivou Republike:

NVURH je:

- dovršio predlog Kodeksa ponašanja učenika,
 - predložio 17. studeni (17. novembar) kao Dan srednjoškolaca Republike Hrvatske,
 - napisao predlog Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa vezan za održavanje dodatne i dopunske nastave,
 - prihvaćena je Deklaracija o pravima srednjoškolaca od strane Nacionalnog vijeća učenika Republike Hrvatske,
 - detaljno informiše učenike o plaganju najvažnijih ispita u njihovom obrazovanju.
- Značajno je napomenuti da je Nacionalno vijeće učenika Republike Hrvatske sastavni dio

Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, što nije slučaj sa ostalim zemljama. Zaključujemo da je Republika Hrvatska sa ovakvim Nacionalnim vijećem na jako dobrom putu i da njihova školska vijeća imaju veoma dobre uslove rada i daljeg razvoja.

Kada je u pitanju Srbija, učenički parlament u ovoj zemlji predstavlja reprezentativno tijelo unutar škole, širom čitave države. Osnivaju, biraju i sačinjavaju ga sami učenici. Većina učeničkih parlamenata u Srbiji počela je sa radom krajem 90-ih godina, da bi već danas to tijelo imale skoro sve škole.

Da su se učenici škola u Srbiji susretali sa problemima u funkcionisanju učeničkih parlamenata govore istraživanja Omladinske press agencije iz 2002. godine. Glavni razlozi problema navode se činjenicama da škole nisu pravilno definisale aktivnosti parlamenta, način uzimanja učešća, pa i same obaveze. Da bi se to ispravilo, oformljene su neformalne mreže za razmjenu informacija organizacija koje se bave i pružaju podršku učeničkim parlamentima. U tom smislu, program podrške je od implementacije obuhvatio 778 učenika u 33 mjesta u Srbiji. Sada je položaj učeničkih parlamenata u Srbiji veoma dobar, a ogleda se u učestvovanju u raznovrsnim projektima, u saradnji sa Unijom srednjoškolaca Srbije, nevladinim organizacijama, kancelarijama za mlade, tako da je učenički parlament pravi korak naprijed ka demokratiji.

Bilo je potrebno da makar jednim dijelom uvidite da zemlje u regionu vode računa o potrebama svojih mladih. Neka iste budu podstrek za vaš lični aktivizam, jer kako je gore već navedeno - lični aktivizam svakog pojedinca dovodi do razvoja cjelokupne zajednice. Duboko vjerujemo da su učenički parlamenti početni koraci u stvaranju omladinskih aktivista. Region može i ima čime da se pohvali. Dobar rad parlamenata, aktivno učešće mladih u svim životnim dešavanjima moraju postati realnost današnjice. Treba usvajati najbolje iz aktivnosti naših susjeda i vremenom i naporom radom, sami ćemo postati primjer dobre prakse ostalima.

Treba usvajati najbolje iz aktivnosti naših susjeda i vremenom i naporom radom, sami ćemo postati primjer dobre prakse ostalima.

*LISTA SREDNJIH ŠKOLA U
CRNOJ GORI I
DRUGIH KORISNIH KONTAKATA
ZA RAD
UČENIČKIH
PARLAMENATA*

Lista srednjih škola u Crnoj Gori i drugih korisnih kontakata za rad učeničkih

Podgorica				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija "Slobodan Škerović"	020 667 546 020 664 044	020 667 545 020 667 055	gimnazijapg@t-com.me www.gimnazijapg.com	Ul. Vaka Đurovića 26
Gimnazija "25. maj"	020 875 095	020 875 095	gimnazija25maj@gmail.com www.mojaskola.me/ mjesovita-tuzi	Tuzi b.b.
Srednja ekonomska škola "Mirko Vešović"	020 634 824 020 621 122	020 634 824 020 622 202	sespg.koord@t-com.me www.mojaskola.me/ ekonomska-pg	Kralja Nikole 95
Srednja stručna škola „Sergije Stanić“	020 623 658 020 624 289		sergije.stanic@gmail.com www.sergije-stanic.me	Kralja Nikole 114
Srednja medicinska škola	020 224 680	020 224 706	medicinska.pg@live.com www.mojaskola.me	Kruševac b.b.
Srednja građevinsko- geodetska škola „Ing. Marko Radević“	020 237 119 020 237 363		scmarkoradevic@t-com.me www.mojaskola.me	Vasa Raičkovića 26
Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“	020 246 767 020 248 445 020 246 301 020 246 510		pom@mts.t-com.me www.mojaskola.me/strucna- ivan-uskokovic/skola/	Vasa Raičkovića 1

Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente „Andre Navara“	020 611 552	020 611 552	skolaandrenavara@t-com.me www.mojaskola.me/ muzicka-andre-navara	Prve proleterske 40
Srednja stručna škola “Spasoje Raspopović”	020 237 361 020 238 998		hts-s.raspopovic@t-com.me www.sraspopovic.com	Vasa Raičkovića 26
Umjetnička škola za muziku i balet “Vasa Pavić”	020 231 854 020 231 853		contact@vasapavic.me www.vasapavic.me	Novaka Miloševa 15
Srednja elektrotehnička škola “Vaso Aligrudić”	020 237 319 020 237 130	020 237 120	elektropg@t-com.me www.elektropg.me	Vasa Raičkovića 26

Danilovgrad				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija “Petar I Petrović Njegoš”	020 813 043 020 812 330	020 812 330	gimnazijadg@t-com.me dggimnazija@gmail.com www.gimnazijadg.edu.me	Lazara Đurovića b.b.

Andrijevića

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site strana	Adresa
Srednja mješovita škola	051 230 770 051 230 772	051 230 772	skola@sms-an.edu.me www.skole.co.me	Branka Deletića b.b.

Bar

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „Niko Rolović“	030 313 438 030 312 244	030 312 244	gimnazijabar@t-com.me www.gimnazije.com/gimnazija_niko_rolovic_bar	Mila Boškovića 1
Srednja ekonomsko ugostiteljska škola	030 312 977		ekonomskaskolabar@gmail.com sekretar@t-com.me	Mila Boškovića 1
Srednja poljoprivredna škola	030 302 785 030 302 784		lider-sp@t-com.me www.sps-bar.edu.me	Bijeliši b.b.

Berane

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „Panto Mališić“	051 230 104 051 230 105		gimpm@t-com.me www.beranskagimnazija.com	Svetog Save 25
Srednja stručna škola	051 230 014 051 230 015	051 230 017	sssba@t-com.me	Svetog Save 25

Srednja medicinska škola „DR Branko Zogović“	051 230 124 051 230 125		medicinskaba@t-com.me www.mojaskola.me/ medicinskaberane	Svetog Save 25
Srednja stručna škola „Vukadin Vukadinović“			tehnicka@t-com.me www.vvukadinovic.edu.me	Novo naselje b.b.

Bijelo Polje				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „Miloje Dobrašinović“	050 486 622		gimnazijabp@t-com.me alma.crnovrsanin@gim-bp.edu.me ajselamadzgalj@hotmail.com	Volodina b.b.
Srednja stručna škola	050 433 224 050 433 231		scbp@t-com.me	Voja Lješnjaka 27
Srednja elektro- ekonomska škola	050 486 620 050 486 618		scbp@t-com.me	Volodina b.b.

Budva				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“	033 451 260	033 451 260	danilokis@t-com.me	Trg Sunca b.b.

Cetinje

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija Cetinje	041 233 055 041/230-055		gimnayijacet@t-com.me www.cetinjskagimnazija.co.me	Bulevar crnogorskih junaka 95
Srednja stručna škola	041 233 508		sssct@t-com.me	Bulevar crnogorskih junaka 95
Srednja likovna škola „Petar Lubarda“	041 233 600		www.lubarda.edu.me	Bulevar crnogorskih junaka 95

Herceg Novi

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Srednja mješovita škola „Ivan Goran Kovačić“	031 344 004 031 345 002	031 345 002	schn@t-com.me www.smsigkovacic.com	Branka Ćopića 4

Kolašin

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Srednja mješovita škola „Braća Selić“	020 865 224 020 860 190 020 865 126	020 865 126	bracaselic@t-com.me zivgo@t-com.me	13. jul br. 9

Kotor				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija Kotor	032 330 271 032 330 272	032 330 272	dir.gimnazija.ko@t-com.me	Dobrota b.b.
Srednja pomorska škola	032 305 212 032 302 420		pomorskaskotor@t-com.me www.pomorskakotor.com	Dobrota b.b.
Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Vida Matjan“	032 302 676 032 323 681		sosmon@t-com.me www.muzickaskolakotor.com	Stari grad 456

Mojkovac				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
SMŠ „Vuksan Đukić“	050 470 068 050 472 380	050 472 386	jusrvdjukic@t-com.me www.mojaskola.me/ mjesovita-mk rajkokosovic@gmail.com	Vuka Karadžića b.b.

Nikšić

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „Stojan Cerović“	040 231 847		gimnazijank@t-com.me www.mojaskola.me /gimnazija-nk/skola/ angelitaland@gmail.com	Partizanski put b.b.
Srednja ekonomsko- ugostiteljska škola	040 235 640 040 231 847		pzvtours@t-com.me	Vuka Karadžića 83
Prva srednja stručna škola	040 212 801		psss55@t-com.me	Vuka Karadžića 83
Srednja stručna škola	040 212 100		www.mojaskola.me /strucna-nk/skola/ emsnk@t-com.me	Vuka Karadžića 83

Plav

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Srednja mješovita škola „Bećo Bašić“	051 251 046	051 251 046	smpl@t-com.me www.becobasic.edu.me	Racina b.b.

Pljevlja

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „Tanasije Pejatović“	052 301 308 052 356 028	052 301 308	gimnazijapv@t-com.me www.gimnazijapv.info	Tršova 27
Srednja stručna škola	052356 255 052 356 254		sstrucna1.pv@t-com.me www.sstrucnapv.com	Vuka Karadžića 15

Plužine

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
JU Obrazovni centar	040 270 138		bracatopalovic@t-com.me	Plužine b.b.

Rožaje

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „30. septembar“	051 270 080 051 270 081	051 273 326	gimnazija@t-com.me	Omladinska b.b.
Srednja stručna škola	051 271 709 051 272 660		sssrozaje@t-com.me	Omladinska b.b.

Šavnik

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Obrazovni centar „Šavnik“	040 266 129	040 266 129	www.mojaskola.me/oc- srednja-sn/skola/	Šavnik b.b.

Tivat

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Srednja mješovita škola „Mladost“	032 674 613 032 674 614	032 674 614	jusms.mladost@t-com.me	Park b.b.

Ulcinj

Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Gimnazija „Drita“	030 401 812 030 401 809		gimnazijadrita@t-com.me	Kodre b.b.
Srednja mješovita škola „Bratstvo jedinstvo“	030 401 628	030 401 630	www.mojaskola.me/portal/skole/	Totoši b.b.

Žabljak				
Naziv škole	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Srednja mješovita škola „17. septembar“	052/361 336 052/360 090	052 360 091	17.septembar@t-com.me	Božidara Žugića b.b.

****Kontakti omladinskih nevladinih organizacija***

Naziv organizacije	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Forum Mladi i neformalna edukacija – Forum MNE	020 602 710	020 602 710	montenegro@forum-mne.com www.forum-mne.com	Bratstva i jedinstva 4 81000 Podgorica
Unija srednjoškolaca Crne Gore	020 657 098	020 657 098	unscg@hotmail.com https://www.facebook. com/pages/Unija- srednjoškolaca-Crne- Gore/270299996355205	Josipa Broza 23A 81000 Podgorica
Centar za mlade ProActive	020 662 122 067 602 970	/	youth-centre@t-com.me www.ycproactive.org	8. marta 15/II/ br. 11 81000 Podgorica

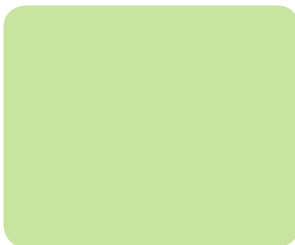
Prima	069 416 448	020 612 089	nvoprima@yahoo.com www.nvoprima.org	Antona Čehova 4 81000 Podgorica
Green Home	020 609 375	020 609 376	greenhome@greenhome.co.me www.greenhome.co.me	Radosava Burića 31 81 000 Podgorica
KOMPAS - Centar za informisanje i savjetovanje mladih	032 330 053 068 429 251	/	nvokompas@gmail.com www.kotormladi.me	Zgrade školski centar L1-3/14, 85330 Kotor
Juventas	020 657 098	020 657 098	juventas@t-com.me www.juventas.co.me www.mobilisi.me	Josipa Broza 23A 81000 Podgorica
ADP Zid	020 207 130	020 20 71 31	zid@zid.org.me www.zid.org.me	VII Omladinske 30 81000 Podgorica
Crveni Krst Crne Gore	020 241 819 020 242 918	020 241 613	ckcg@t-com.me www.ckcg.co.me	Jovana Tomaševića 6 81000 Podgorica
Need	068 844 666 068 844 700	/	nvo.need@gmail.com	M. Hadrovića 12 84000 Bijelo Polje
Cazas	020 658 520 067 288 400		cazas@t-com.me aidsinfo@t-com.me www.cazas.org	Put Radomira Ivanovica bb 81000 Podgorica

Centar za građansko obrazovanje	020 665 327	020 665 112	info@cgo-cce.org www.cgo-cce.org	Njegoševa 36/I 81000 Podgorica
Centar za monitoring – Cemi	020 655 366	020 513 476	cemi@t-com.me www.cemi.org.me	Beogradska 32 81000 Podgorica
Centar za prava djeteta	020 245 789		cpdgc@t-com.me www.cpdgc.me	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 90 81000 Podgorica
Humanitarna fondacija Banka hrane Crne Gore	069 495 680	/	bankahranepg@gmail.com bankahranecg@gmail.com www.bankahrane.me	Poštu slati na poštanski fah 145 81000 Podgorica
Alternativna teatarska aktivna kompanija ATAK	067 611 666 068 181 931		nvo.atak@gmail.com www.atakovanje.me	Tološka Šuma, Zgrada 2 81000 Podgorica
Svetionik	069 608 490	/	imarojevic@yahoo.com www.svetionik.me	Jovana Tomasevica E6, 85 000 Bar
Da zaživi selo	067 821 399	/	www.dazaziviselo.me	84210 Pljevlja
Alfa Centar	040 246 008	040 246 008	alfacentar@t-com.me www.alfacentar.org	Serdara Jola Piletića 1/I 81400 Nikšić

****Kontakti institucija***

Naziv institucije	Telefon	Fax	e-mail/web site	Adresa
Uprava za mlade i sport	020 232 167	020 232 167	kancelarijazamladecg@gmail.com www.upravazamladeisport.me www.infomladi.me	Novaka Miloševa 28 81000 Podgorica
Ministarstvo prosvjete Crne Gore	020 410 100	020 410 101	mps@mps.gov.me www.mpin.gov.me	Vaka Đurovića b.b., 81000 Podgorica
Zavod za školstvo	020 408 901	020 408 927	zavskcg@zss.gov.me www.zavodzaskolstvo.gov.me	Vaka Đurovića bb 81000 Podgorica
Centar za informisanje i profesionalno savjetovanje CIPS	020 406 891	020 406 838	cips@zzzcg.me www.cips.co.me	Novaka Miloševa 6/1 81000 Podgorica
Zavod za međunarodnu saradnju - ZAMTES	020 665 421	020 665 419	zamtes@gov.me www.zamtes.gov.me	Njegoševa br.2 81000 Podgorica

Osim navedenih kontakata organizacija i institucija, sigurni smo da u vašoj lokalnoj zajednici postoji još mnogo omladinskih struktura (nevladinih organizacija, lokalnih kancelarija za mlade, savjeta mladih, savjeta za mlade, neformalnig grupa mladih itd), koji sprovode zanimljive i korisne omladinske projekte. Takvi tipovi organizacija mogu da predstavljaju odlične partnere vašem učeničkom parlamentu u sprovođenju različitih vrsta projekata. Iz tog razloga, nemojte oklijevati da ih kontaktirate i započnete saradnju!

ANEKSI

Aneks I

Primjer izvještaja o sastanku

Datum održavanja sastanka:	
Učesnici/ce sastanka:	
Predstavnici škole:	
Predstavnici učeničkog parlamenta:	
Tok sastanka: Ukratko objasniti kako je sastanak tekao: o čemu je govoreno, tj. koje su teme sastanka; koje su ideje za nove projekte; kako je predstavljen i kako je prihvaćen projekat...:	
Rezultat sastanka: Obratiti pažnju na sljedeće pojedinosti- šta je na sastanku dogovoreno, period implementacije projekta, raspodjela dužnosti...	

Aneks II
Primjer dopisa medijima

Radio televizija Crne Gore
Podgorica, 01. 02. 2012.

POZIV NA PRES KONFERENCIJU
„Evropske vrijednosti za mlade” – NVO JUVENTAS

Poštovani/a,

Ovom prilikom Vas obavještavamo da će NVO Juventas **14. februara 2012. godine, u 11:00 časova u PR centru, ul. Josipa Broza 23A u Podgorici,** održati pres konferenciju u okviru projekta **„Evropske vrijednosti za mlade”**.

Na pres konferenciji će biti predstavljeni rezultati istraživanja o stepenu informisanosti crnogorskih srednjoškolaca o Evropskoj uniji i procesu evropskih integracija, kao i njihovoj podršci pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji. Istraživanje je sprovedeno među učenicima iz 32 crnogorske srednje škole.

Istraživanje je dio projekta **„Evropske vrijednosti za mlade”** koji zajednički sprovode **NVO Juventas, Centar za monitoring-CEMI i NVO Bonum.** Projekat je finansiran od strane Evropske unije, posredstvom **Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.**

Nadamo se da ćete ispratiti ovaj značajan događaj za mlade u Crnoj Gori i time dati podršku Juventasovim omladinskim aktivnostima.

Za sva pitanja i komentare budite slobodni da nas kontaktirate.

S poštovanjem,

Tim NVO Juventas
Tel/Fax: 020 657 098
juventas@t-com.me
www.juventas.co.me

Aneks III

Primjer poziva na saradnju

Vlada Crne Gore
Ministarstvo prosvjete i sporta Crne Gore

Podgorica, 01. 02. 2012.

Poštovani,

U januaru 2011. godine Juventas je u sklopu omladinskog programa započeo realizaciju IPA projekta finansiranog od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori „**Evropske vrijednosti za mlade**“. Ciljevi ovog projekta su povećanje doprinosa civilnog sektora koji radi sa mladim ljudima u procesu evropskih integracija Crne Gore, kao i doprinos promociji procesa evropskih integracija među mladima u Crnoj Gori. Ciljne grupe u okviru ovog projekta su: mladi ljudi, srednje škole i univerziteti, roditelji, omladinske i nevladine organizacije za mlade, građani Crne Gore.

Projektom se očekuju sledeći rezultati:

1. Podignuta svijest mladih ljudi u Crnoj Gori o procesu evropskih integracija;
2. Poboljšani uslovi za aktivno učešće mladih u društvu;
3. Poboljšano znanje učenika srednjih stručnih škola u Crnoj Gori o procesu evropskih integracija;
4. Poboljšani kapaciteti studentskih i omladinskih organizacija na poljima istraživanja i analiza sprovođenja praktičnih javnih politika
5. Poboljšan nivo informisanosti mladih u Crnoj Gori o mogućnostima za mobilnost mladih.

Otuda, o samom projektu i Vašoj eventualnoj zainteresovanosti za davanjem programske podrške u njegovoj realizaciji, voljeli bismo porazgovarati na sastanku zakazanom u skladu sa Vašim poslovnim obavezama.

Bili bismo Vam zahvalni ukoliko biste nas o datumu mogućeg sastanka obavjestili u toku ove ili naredne sedmice.

U nadi da ćete nam izaći u susret i da ćemo uspostaviti uspješnu saradnju, srdačno Vas pozdravljamo.

S poštovanjem,

Tim NVO Juventas⁹
tel/fax: 020 657 098
juventas@t-com.me
www.juventas.co.me

⁹ Može se potpisati osoba koja predstavlja Učenički parlament.

Aneks IV

Primjer zahtjeva za sponzorstvo

Nezavisni dnevnik "Vijesti"
G-din Željko Ivanović, izvršni direktor

Budva, 26. 02. 2013.

Poštovani gospodine Ivanović,

Obraćamo Vam se u ime Učeničkog parlamenta SMŠ "Danilo Kiš" iz Budve, sa molbom da nam pomognete u uređenju naše školske biblioteke.

Prije svega želimo da Vas informišemo da naš Učenički parlament trenutno sprovodi projekat „Budi i ti dio tima!“, koji je finansiran od strane NVO Juventas i Balkanskog fonda za demokratiju (www.gmfus.org/balkantrust). Projekat se realizuje u cilju poboljšanja školskog inventara i unapređenje kapaciteta školske biblioteke, odnosno povećanja nivoa informisanosti i aktivizma učenika, profesora i školske uprave.

Biblioteka Srednje mješovite škole "Danilo Kiš" je trenutno u prilično lošem stanju, jer raspolaže sa malim fondom knjiga i skromnim sredstvima, što onemogućava učenicima da je koriste na pravi način. Realizacijom projekta "Budi i ti dio tima", Učenički parlament planira da biblioteku opremi na način da ona postane lijepo i korisno mjesto za učenje, druženje i istraživanje, koju će koristiti učenici i profesori, kao i sve buduće generacije naše škole. Značaj postojanja dobro opremljene biblioteke je ogroman, jer utiče na kvalitetnu edukaciju i informisanost mladih u Budvi.

Zbog svih navedenih razloga bili bismo Vam veoma zahvalni ukoliko bi se i vaša kuća priključila ovoj akciji u vidu sponzorstva i donirala određen broj knjiga za srednju školu biblioteci SMŠ "Danilo Kiš" iz Budve, u onoj mjeri u kojoj je to moguće.

U nadi da ćete nam izaći u susret i da ćemo započeti uspješnu saradnju, srdačno Vas pozdravljamo.

S poštovanjem,

Učenički parlament SMŠ "DaniloKiš"
Budva
Kontakt tel: 033/451-963

Završne riječi autora

Dragi naši,

Nadamo se da vam je ovaj Priručnik predstavljao zanimljivo i korisno štivo za čitanje i da ste u njemu mogli pročitati bar nešto o čemu do sada niste imali priliku da se informišete. Kao omladinska organizacija koja se dugo godina bavi jačanjem kapaciteta učeničkih parlamenata, željeli smo da vam Priručnikom prenesemo naše iskustvo iz prethodnog rada sa većinom srednjih škola u Crnoj Gori i njihovim učeničkim parlamentima.

Cilj Priručnika jeste informisanje srednjoškolaca i srednjoškolki u Crnoj Gori o svim aspektima vezanim za rad učeničkih parlamenata i da ih na neki način motiviše i ohrabri da budu njegovi pokretači i aktivni članovi. Smatramo da omladinski aktivizam dovodi da jačanja kapaciteta svakog mladog čovjeka, napredovanja u učenju, a kasnije i u poslu, kao širenja vidika, da cjelokupnog zadovoljstva samim sobom i onim što želite postati. Ako nakon čitanja Priručnika na učenički parlament budete gledali kao na još jednu „vannastavnu obavezu” koja samo „troši” vaše dragocjeno vrijeme, u tom slučaju nismo uspunili svoj zadatak. Ali ako vas Priručnik vodi ka smišljanju kreativnih projektnih ideja i ako vam se školski život sada čini zanimljiviji nego ranije, onda možemo reći da smo bili na pravom putu. Jer, upravo učenički parlament predstavlja ključ uvođenja novina i zanimljivih aktivnosti u školi – ujedno svega onoga bez čega se ne može zamisliti jedna savremena škola. On je tu zbog vas. Zato – okupite ekipu i počnite sa realizovanjem ideja!

Upravo učenički parlament predstavlja ključ uvođenja novina i zanimljivih aktivnosti u školi – ujedno svega onoga bez čega se ne može zamisliti jedna savremena škola. On je tu zbog vas. Zato – okupite ekipu i počnite sa realizovanjem ideja!

O projektu

Priručnik o učeničkom parlamentu predstavlja dio projekta ***“Okupi ekipu!”***, koji je finansiran od strane ***Balkanskog fonda za demokratiju*** (www.gmfus.org/balkantrust).

Projekat je imao za cilj osnivanje i osnaživanje učeničkih parlamenata u crnogorskim srednjim školama, a realizovan je tokom školske 2012/13. godine. Projektom su obuhvaćene četiri crnogorske srednje škole iz Podgorice (SEŠ „Vaso Aligrudić”), Budve (SMŠ „Danilo Kiš”), Plava (SMŠ „Bećo Bašić”) i Rožaja (Gimnazija „30. septembar”).

Centralni dio projekta predstavljao je četvorodnevni trening za 20 učenika i učenica ovih srednjih škola, na kojem su se učesnici obučili o načinu funkcionisanja učeničkih parlamenata, kao i o osnovama odnosa sa javnošću i pisanja projekata. Nakon treninga, učesnici su u sklopu svojih učeničkih parlamenata sami osmislili, napisali i sproveli školske projekte vezane za rad svojih učeničkih parlamenata. To iskustvo je uticalo na razvoj ličnosti ovih mladih ljudi, njihovo obrazovanje i razvijanje novih znanja i vještina, a samim tim je doprinijelo boljim rezultatima škole. U sklopu projekta organizovana je podjela promotivnog materijala, koji je imao za cilj informisanje učenika o svim prednostima članstva u učeničkim parlamentima. Pored navedenog, projekat je omogućio interakciju između mladih ljudi različitog kulturnog i socijalnog porijekla, što je uticalo na smanjenje predrasuda i multikulturalno učenje svih uključenih.

Cjelokupan projekat je predstavljen na završnoj pres konferenciji, kako bi se šira crnogorska javnost upoznala sa značajnim postignućima crnogorski srednjoškolaca.

Juventas je jedna od najstarijih i najaktivnijih omladinskih organizacija u Crnoj Gori. Od samog nastanka 1996. okuplja srednjoškolce i studente koji žele da aktivno učestvuju u društvenim dešavanjima i time utiču na svoju budućnost. Do sada, više od hiljada mladih ljudi bilo je angažovano na realizaciji Juventasovih projekata.

Jedna od glavnih Juventasovih aktivnosti je rad sa mladima i realizovanje projekata koje doprinose osnaživanju kapaciteta mladih i njihovom aktiviranju u društvu. Juventas teži da svojim radom podstakne mlade da budu što više uključeni u dešavanja u svojoj zajednici, da slobodno izraze svoje mišljenje i ideje kao i da nesmetano iskažu svoje potencijale i kreiraju svoju budućnost u skladu sa njima. Omladinski rad se sastoji od različitih aktivnosti i projekata koji pomažu mladima da se što bolje integrišu u društvo i igraju značajnu ulogu u procesu donošenja odluka. Juventas je aktivirao ne samo mlade ljude iz Podgorice, već i iz ostalih gradova u Crnoj Gori, kao i mlade iz ruralnih sredina koji nijesu imali priliku da učestvuju u dešavanjima takvog tipa. Tokom narednih godine Juventas će nastaviti sa već tradicionalnim projektima, ali će takođe krenuti u realizaciju nekih novih, samostalno ili kroz saradnju sa organizacijama iz zemlje i regiona za koje se nadamo da će imati podjednako dobre rezultate kao i svi prethodni.

Vizija Juventasa je Crna Gora kao stabilno demokratsko društvo u kom mladi mogu slobodno izraziti svoje potencijale i kreirati svoju budućnost u skladu sa njima. **Misija** Juventasa je da animira što veći broj mladih ljudi da budu aktivni sudionici u procesu donošenja odluka vezanih za kreiranje i ostvarivanje njihove budućnosti.

Ciljevi i djelatnosti JUVENTAS-a su:

- promovisanje i zaštita prava mladih;
- poboljšanje zdravstvenih usluga i zdravlja mladih, žena i osjetljivih grupa;
- promovisanje i zaštita prava i sloboda pripadnika LGBT populacije;
- promovisanje kulturnih vrijednosti i principa održivog razvoja;
- pružanje podrške miru i mirnom rješavanju konflikata;

- olakšavanje pristupa informacijama i podizanje kvaliteta edukativnih programa za mlade;
- razvijanje kritičkog mišljenja i kulture dijaloga.

Više o organizaciji možete naći na zvaničnom portalu: **na www.juventas.co.me**

Juventasovi projekti

S obzirom na to da je Juventas prvenstveno omladinska organizacija, naša glavna preokupacija oduvijek je bio rad sa mladima i realizacija aktivnosti koje doprinose osnaživanju kapaciteta mladih i njihovom aktiviranju u društvu. Juventasov omladinski rad se sastoji od različitih aktivnosti i projekata koji pomažu mladima da se što bolje integrišu u društvo i igraju značajnu ulogu u procesu donošenja odluka.

„Volonterski centar“ je jedna od najprepoznatljivijih aktivnosti Juventasa kroz koji je do sada prošlo par stotina srednjoškolaca. Volonterski centar je baziran na sastancima koji se održavaju jednom nedjeljno. Radionice drže naizmjenično članovi Juventasa, psiholog, kao i gostujući predavači u čijem odabiru učestvuju sami polaznici. Radionice su koncipirane tako da promovišu neformalno obrazovanje i interaktivni rad čime su mladi podstaknuti da aktivno učestvuju u svakom segmentu rada, izražavajući svoje mišljenje i razvijajući svoje ideje koje često vode do novih, vrlo uspješnih projekata. U toku svog učestvovanja u Volonterskom centru, mladi razvijaju vještine dijaloga, kritičkog razmišljanja, stiču nova znanja i iskustva, uče da budu tolerantniji prema razlikama i da se na efikasan način izbore sa predrasudama i stereotipima. Učešće u Volonterskom centru donosi i shvatanje volonterizma kao jedne od osnova svakog zdravog društva kroz koji mladi stiču svijest o važnosti svog doprinosa društvu, ali i o beneficijama koje oni dobiju u smislu razvoja ličnosti i sticanju znanja koja će im koristiti u budućem školovanju i radu. Jedna od omiljenih aktivnosti naših polaznika jeste i obilježavanje raznih datuma kao što su 1. decembar - Dan borbe protiv HIV-a, 10. decembar - Dan ljudskih prava, 14. februar - Dan zaljubljenih, 17. maj - Dan borbe protiv homofobije. Tokom ovih aktivnosti polaznici imaju priliku da osjete pravi duh Juventasa i implementiraju ono što su tokom radionica imali priliku da nauče. Ono što je posebno važno istaći jeste da polaznici sami kreiraju kampanje, performanse i promotivni materijal za navedene prilike, čime izražavaju svoju kreativnost, pokazuju inicijativu i direktno učestvuju u kreiranju Juventasovog rada. Polaznici Volonterskog centra prolaze osnovnu edukaciju o seksualnom i reproduktivnom zdravlju, ljudskim pravima i drugim za njih značajnim temama, a nakon toga i sami učestvuju u edukaciji svojih vršnjaka o istim problemima. Naravno, sve ovo je praćeno sklapanjem prijateljstava i lijepim druženjem

među polaznicima, koji i nakon završene volonterske obuke ostaju u kontaktu, družeći se i razvijajući neke nove ideje, što je na kraju krajeva i nešto po čemu je Volonterski centar bio prepoznatljiv sve ove godine.

Juventas je već duži niz godina uključen u mnoge međunarodne programe čiji je cilj pružanje mogućnosti mladima za mobilnost, aktivnije učestvovanje u društvu i sticanje novih znanja i vještina. Youth in action je projekat finasiran od strane Evropske komisije u kojem je Juventas odnedavno uzeo učešće. Takođe, Juventas je od 2011. godine član Youthnet-a, evropske omladinske mreže. Navedeni programi podrazumijevaju organizovanje treninga, seminara, omladinskih razmjena, studijskih posjeta, kampanja i drugih sličnih aktivnosti, kroz koje se omogućava umrežavanje naše omladine sa mladima iz ostalih evropskih zemalja, što doprinosi njihovom učenju o drugim kulturama, običajima kao i sticanje nezaboravnih iskustava. Naši članovi su već učestvovali u velikom broju ovakvih aktivnosti u Srbiji, Makedoniji, Bosni i Hercegovini, Albaniji ali i Italiji, Grčkoj, Belgiji i drugim evropskim državama.

U domenu podizanja kapaciteta učeničkih parlamenata, Juventas je od 2006. godine realizovao brojni niz projekata, koji imaju za cilj podsticanja aktivne participacije mladih, kako u svojoj školi, tako i u društvu uopšte. Dosadašnji ovakvi projekti bili su podržani od strane Fonda za demokratiju na Balkanu (BTD), Američkog konzulata, Norveške narodne pomoći i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori. Takođe, Juventas je organizovao i program razmjene znanja i iskustva na postoru bivše Jugoslavije na temu funkcionisanja učeničkih parlamenata, na osnovu kog je ove godine formirana Unija srednjoškolaca Crne Gore, na šta je Juventasov tim veoma ponosan.

U svom daljem radu Juventas će nastaviti sa aktivnostima koje doprinose razvijanju ličnosti mladih ljudi ali i edukaciji, aktiviranju i podizanju svijesti o aktuelnim društvenim problemima svih mladih u Crnoj Gori.

UČENICI SVIH ODJELJENJA OBRAZUJU UČENIČKI PARLAMENT ŠKOLE

UREDнице:

Marija Ružić
Ksenija Baković

IZDAVAČ:

Juventas
Bulevar Josipa Broza 23A, 81000 Podgorica
tel/fax: +382 20 657 098
e-mail: juventas@t-com.me
www.juventas.co.me

NAPOMENA:

Izrečeni stavovi pripadaju isključivo autorima i saradnicima i ne predstavljaju stav donatora.